

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre..... 16 kor.
 Negyedévre..... 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre..... 20 kor.
 Negyedévre..... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre..... 24 kor.
 Negyedévre..... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczá-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Uralkodónk jubileuma.

1848 december 2-ának emlékezete egymagában nem alkalmas arra, hogy öröme és hálaérzetet keltsen a magyar nemzetben; de a nemzetünket mindig jellemző hűség és ragaszkodás uralkodója iránt nem az akkori események emlékeztét eleveníti fel ezen a napon, hanem alkalomnak tekintli arra, hogy ősszinte részt vegyen örömeiben felséges apostoli királyunk, ki ma trónraléptének hatvanadik évfordulóját, tényleges uralkodásának gyémántjubileumát ünnepli.

Különb is nincs semmi oka és értelme annak, hogy király és nemzet szemrehányást tegyenek egymásnak. Az 1867-iki kibékülés a király és a nemzet közt teljes és őszinte volt mindkét részről. A király a koronásási ajándékot, mit a nemzetől kapott, az 1848-iki honvédeknek adományozta. Ez az önmagát legyőző, igazán királyi cselekedet mindennél szebben és hűbben jellemezte felséges apostoli királyunk nemes lelkületét. Nem férfias azért szemrehányást tenni egymásnak pláne olyasmért, amit a kiegyezéssel úgy is törvényesített maga a nemzet.

Annál kevésbbé szabad ezt tenni a mai napon, amikor felséges urunk ünne-

pel, kinek örömeiben is, fájdalmában is mindig őszinte szívvel vett részt az egész nemzet. Van is okunk reá elég.

Felséges Urunk elhatározása segítette vissza nemzetünket alkotmányához és szabadságához, az ő uralkodása alatt fejlődött a kulturának és a közgazdaságnak arra a magaslatára, amelyekről századok óta alig álmodott a magyar. A király és nemzet megértették egymást s ennek az egyetértésnek bőséges gyümölcsét élvezte és élvezzi az egész nemzet, Szent István koronájának minden tagja.

Visszatekintve a multakra, lehetetlen észre nem venni, mint öröklik az isteni Gondviselés egyének, népek és nemzetek fetett.

Kinek trónraléptét hidegen, sőt ellenszenvvel fogadta egykor a nemzet, az egyik legnagyobb királya lett az országnak, felemelője, megerősítője a magyar hazának. Aki pedig egykor legnagyobb hévvel és legnagyobb hatással tüzelte egykor az ifju uralkodó ellen alattvalóit, annak fia ma öreg királyunknak legelső tanácsadói s a nemzetnek legelső vezérei között foglal helyet.

Igy vezet a népek és emberek életét a Gondviselés.

Minél jobban előhalad koronás apostoli királyunk a korban, annál drágább az ő élete népeinek és országainak. Az ő bölcsességét és tapasztalatát, melyet hosszú élete nehéz küzdelmeiben szerzett, nem lenne képes pótolni senki és semmi.

Hogy tekintélye milyen nagy az egész világon s mily nagy tisztelettel környezik a legnagyobb, leghatalmasabb nemzetek tejedelmei, örömmel láttuk mostani jubileumának ritka fényű napjaiban.

De örömmel érezzük az ő tekintélyének jótékony befolyását éppen most, amikor a háboru réme fenyegeti az ő uralkodása alatti két birodalomnak népeit. Ez a veszedelem még nem mult ugyan egészen el, de régen ránk szakadt volna, ha az ő tekintélye nem állana őrt mellettünk.

Csak álljon is minél tovább! — ez ma minden igaz magyarnak az imádsága. Óvja őt a Gondviselés, aranyozza be öregsége napjait, adjon erőt nehéz kötelességei teljesítéséhez, hogy minél tovább kormányozza országait békében, jólétben, lásson maga körül megelégedett népet, erős hadsereget, virágzó kulturát, gazdag országot.

Dr. V. Gy.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Te kőszál vagy!

— Szilágyi Dózsa ünnepi beszéde. —

Amit sohasem keresett, hisz az ideig való dolgokban nem volt igénye, csak a lelkekben volt kielégíthetetlen szomja, azt megkapta: a grófi származású XIII. Leo átadta a parasztszaládból származó, igényeiben mindig egyszerű mantovai püspöknek a bibornoki kalapot. Mint bibornok ment el Riesebe édes anyja látogatására; a bibornok, az egyházfejedelem anyja karja közt Beppinonak érezte magát, az anyja pedig a bibornuhába öltözött gyermekének karjaiban csak boldog anya, egyszerű falusi asszony. Elképzelhetjük, hogy ezen örömmel teljes perceként a jószág forrása, a könnyek patka öntözte. Mint vonulhattak el szemük előtt a küzdelmes családi élet emlékei, 80 esztendő anyjának arca, ruhája, egyszerű szobájuknak minden képe, a falunak temploma és más helyei, ha némák voltak, de bizonyosan sokat tudtak bennük olvasni. Mit érezhetett ez az az egyszerű anya, mikor a kath. Egyház és a század első emberének XIII. Leo üdvözlő sürgönyét vette kezébe: a szívet mélyen átjáró érzelmek szavakat nem szoktak tudni találni;

Bumbera Imre polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, uj „Bazár“-épület színház-oldal

én sem tudom ezt leírni; ezt a jelenetet a tollnál és ajknál sokkal jobban meg tudja érteni és érezteni a szív: azen jelenetből csak az tud legtöbbet sejteni, akinek szíve legjobban tudja magát. igaz anyának és igaz gyermeknek érezni.

De bármily beszédes is lehetett rájuk nézve a falucskájuknak és házuknak minden emléke: azt egyikből se tudták kiolvasni, hogy Beppino az oly nagy történelmi multtal bíró híres Velencének lesz a partiárhája, vagy hogy a legnagyobb papák egyikének, XIII. Leonak élettől való búcsuzása ránézve ezen pápa jóslatszerű sejtelmének lesz a megvalósulása: 1908. aug. 4-én a 7-ik szavazás 50 szavazattal pápának választotta. Mint velencei patriarcha a majdnem másfélévig üresedésben hagyott patriarchai széket Crispi miniszternek akadékoskodása miatt csak 15 hónap mulva tudta elfoglalni és Velence polgármestere Selvatico eljárása, aki a városban minden vallásos körmanetet eltiltott. aki megtiltott minden részvételt a patriarcha fogadásában, mutatja, hogy mily fanatikus emberek kezében volt a város vezetése: de az új patriarcha befolyása már egy év mulva új polgármestert és vezetőséget tudott adni a városnak. Patriarchai állása egyszerűségét és a szegénység iránt való találékony szeretetét nem változtatta meg: a szere-

tet kiüresítette zsebet, úgy, hogy a zálogba küldött keresztjével szerzett pénzt a szegények számára vagy a tüzhelyről emelte le és adta az ételt edényével együtt a szegénynek, úgy, hogy a polgáriánál is egyszerűbb háztartást vezető nőtestvéreit ilyen esetben nagyon zavarba hozta.

Egy ily multtal bíró pápa jdggal irhatta encikliájában »Rationes De rationes Nostrae sunt«¹⁾ Isten ügye a mi ügyünk is »Si qui symbolum a Nobis expetant, quod voluntatem animi patefaciat, hoc solum dabiemus semper: Instaurare omnia in Christo: ha valaki hitvallást kér tőlünk, a mi lelkünk óhaját kifejezi, ezt az egyet adjuk mindig: Megújítani mindent Krisztusban. Egész életének pastorális működése ezen elvnek a hű tükre. Ezen elven: »Megújítani mindent Krisztusban«²⁾ nem a szűk látókörű felekezeti szemüvegén kell keresztülnézni, mert ez oly egyetemes erkölcsi rendnek a kifejezője, melynek szellemétől áthatva minden feljűl: »Megújítani mindent Krisztusban«³⁾ elvnek multja van, mely berosi erejét fényesen igazolta a történelem. Mikor Európát az innen-onnan özlő népek fergetegként elborították és a kulturának minden alkotását rombolással fenyegették,

1) 1904. febr. 2. encikliája.

szereket övének (cingulus, mely egyedül csak nálam szerezhető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és n nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka és jutányos ár volt, melytől eltérni a lüvében sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre utóda,
 polgári és papi szabó.

Van szerencsém a n. é. közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a legújabb divatu és legjobb minőségű szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papságot az egyszerű és fekete árúimra, melyeket kizárólagosan a Főtisztelendő papság részére tartok. Allandóan nagy választék reverenda, szimáda és egyházi quadrátusokból. Rivétum viola és fekete színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legcélszerűbb hit. remény,

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 1.

Elnök: Justh Gyula.

A kereskedelmi költségvetés tárgyalását folytatják.

Hódy Gyula az első szónok a mai nap folyamán. A magyar-horvát tengerpart kereskedelmi kiaknázását tartja elsőrendű politikai feladatnak. (Helyeslés.) A magyar-horvát tengerpart dacára a folyton növekvő áldozatoknak, még sem szolgál a magyar ipari és kereskedelmi érdekeknek. Ennek oka az, hogy nincsenek ott megbízható közegeink az ottani állapotokra külön is felhívja a kereskedelmi kormány figyelmét. (Helyeslés.) Az ipar fejlesztéséről szól ezután. Semmiféle áldozattól nem szabad vissza rettennünk ha ipart akarunk fejleszteni. Ebből a szempontból hatásos eszköz még az iparoktatás, amelyet nemzetibb irányban kíván kultiválni. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Báró Thorocskay Viktor: A magyar bank és önálló vámterület nélkül meddő munkának tart minden egyebet. Ez a kormány e két követelés megvalósítása érdekében jóformán semmit sem tesz meg, ezért a költségvetést el nem fogadja.

Gróf Teleky Arvéd: Sajnálattal látja, hogy a visszatartás helyett inkább széthúzó törekvéseket lát. Ez közös szimptoma. A szövetkezetek védelmébe veszi az olyan merkantilista támogatásokkal szemben, amilyenben tegnap Kelemen Samu is részesítette őket. Nem áll az, hogy a szövetkezetek vallási vagy nemzetiségi alapon állanak. Derűtséget kelt, amikor arról beszél, hogy az államvasutaknál majdnem mindig előfordul olyanféle eset, hogy a feladott 100 kilogramm kávé helyett megérkezik 99 kilogramm. Ez ugyan nem nagy vesz-

teség, de ennek sem szabad előfordulni. (Ugy van.) A költségvetést elfogadja.

Bierswein Sándor szintén a szövetkezetekről beszél. A szövetkezeteknek kulturális misziót kell teljesíteniük. A szocializálódás szolgálatában állanak és kicsinyes szempontokból nem szabad eléjük akadályokat gördíteni. A kereskedelmet sem szabad úgy támadni, mintha az fölösleges volna. Csak a visszaéléseket szabad itt is ostromozni. Bizalommal van a kormány iránt és a költségvetést elfogadja.

Szterényi beszéde.

Szterényi József kereskedelmi államtitkár: Mielőtt a felhozott ellenvetésekre válaszol, — konstatálni kívánja, hogy a kereskedelmi miniszter szinte fizikai erején felül dolgozik tárcája keretében; — e részről tehát nyugodtan remélheti a Ház a legjobb és legnagyobb eredményeket. (Élénk helyeslés.) Vasutasok fizetésrendezésével és szervezeti ügyeivel foglalkozik ezután. Biztosítja a Házat, hogy bármilyen sérelmeket a miniszter rögtön kész megtorolni és korrigálni, ha netán ily sérelmek előfordulnának. A vicinális vasutak körüli gyanúsítások bárhol is, üres rágalmak. Társadalmunk ugyanis eléggé meg van fertőzve a gyanúsítások ösztönével; — ne hozzuk hát ide a Házba is be ezt a mótelyt. Ha a kereskedelmi kormány visszaélésre jönne rá, kéri azt rögtön korrigálni. A vasutas személyzetet ujabban kötelesség mulasztással gyanúsították meg. Ezt visszautasítja és kijelenti, hogy ez a személyzet olyan magas erkölcsi szinten áll, mint bármely más nyugateurópai állam tisztviselői. (Helyeslés.)

A vasuti kormányzat decentralizációja minden vonalon megtörtént és a miniszter kezében csupán a tisztán kormányzati ügyek maradtak. Itt részletesen ismerteti a vasuti üzem megmeglévő delectusait, majd rátér a waggonhiány okainak taglására. A waggonhiány első és egyedüli oka a mértéken felül megnövekedett forgalom. Így hát csak a waggonjaink

növelésével lehet a meglévő bajokon segíteni. Hogy a bajok tényleg a forgalom növekedéséből állottak elő. Erre nézve terjedelmes statisztikai adathalmazt vonultat fel.

Elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után

Szterényi József a vasuti balesetekről szól. Konstatálja, hogy a vasuti balesetek száma máris 50 százalékkal kisebb az előző évinél. A balesetek legtöbbször hibás váltóállítás, avagy a mozdonyvezető kötelességmulasztása folytán áll elő. Mindazonáltal a külföldön sem kevesebb általában a balesetek száma. Ez ugyan nem vizsgálható, de megóv a gyanúsítások ösztönéből, mintha a magyar vasutasok rosszabbul teljesítenék kötelességeiket. Azonban kijelenti az államtitkár, hogy az előforduló baleseteknél a legszigorúbb vizsgálatot indítják és kérelmelhetően szigorúsággal büntetik a kötelességmulasztásokat. (Helyeslés.) A vasuti személyzet munkabér-viszonyairól szólva, rámutat arra a nagyarányú költségemelkedésre, amely soha sem szűnik meg stagnálni. Ilyképp nem csoda, ha a kiadás és bevétel aránya, a fokozódó forgalom ellenére is, alig változik. A kereskedelem fokozása és előmozdítása érdekében a miniszter a kifelé irányuló szállításoknak a lehető legnagyobb kedvezményeket nyújtja. Indokolt lesz tehát, ha a belföldi forgalom terén egy bizonyos mértékig emeljük a szállítási díjtételeket. Az osztrák vasutak államosításáról kíván szólni. (Halljuk, halljuk.) Ez az államosítás egyik legkomolyabb alkotása az osztrák kormánynak és ránk nézve kiszámíthatatlan veszedelmet jelenthet ez 1917-en tul. Erre azonban megteszünk minden előkészületet s így nyugodtan várhatjuk be az eredményeket. Részletesen ebben a tárgyban nem kíván ma még nyilatkozni. A Duna gőzhajózási társaságról szól ezután. A társaságot ért vádak nem állanak meg. Az a tény, hogy a társaság részvényeinek nagyrésze az uralkodóház kezében van, csak megnyugtathat bennünket. Nincs okunk és jo-

kik háritották el a veszedelmet? Róma már kiélt nagyság volt. A mexitlábos, csuklyás barátok voltak azok, akik fegyver nélkül hódítóivá lettek a népeknek, kik először önmagukban mutatták be a Krisztusban megújult embert és ennek szellemét kiárasztva önmagukból a civilizáció uttörőivé lettek. Ha a klasszikus világ milói Vénuszért vagy a reneszansz ihlett arc madonnáért, mint az eszme művészi megtestesítőiért lelkesedünk, annál inkább megérdemli minden kultur ember tiszteletét az a kereszt, mely az ókor mesgyéjén, ideális etkölcnek, civilizációnak utmutatója. Egy óriási, századokat és népeket átölelő feladatot oldott meg Krisztus hite; ennek termékeny talajában fogja a családi élet, a társadalmi rend, a tulajdonjog a maga idealizmusát és erejét visszazapni.

Ez az elv; Megújítani mindent Krisztusban és az Egyháznak átérzett isteni öntudata szabta meg X. Pius számára azt az utat, melyet követnie kellett azon vértelen forradalomban, melynek eredménye az Egyház és állam szétválasztása Franciaországban. Nem engedhette meg azt, hogy a kultusz községek fénytelen és mulandó csereparabjaira tördeljék szét azt az Egyházat, mely hit és erkölcstani egység ragyogó és örökértékű gyémántját hordozza önmagában. Nem tűrhette azt, hogy az ateizmus fanatikus hívei az Egyházi, isteni lényegében változhatlan alkotmányát egy oly sok rafineriával kieszelt törvénnyel váltsák fel, amely egységének és erejének életerét, a Szt. Péterhez való tartozóságot elvágja.

A benső hitélet apostola, Szentséges

Atyánk, mikor a Eucharistia, az Oltáriszentség szeretetének lobogó lángjával akarja felgyújtani a szíveket. Nem tudtok emberek szeretni? Hát a szeretet legnagyobb áldozatával akarlak megtanítani hinni is szeretni. Gyakran áldozatok! Lépjétek abba a kimondhatlan erkölcsei, szellemi egységbe Jézussal, amely az ő benne való hitnek, az ő erkölcsei tisztaságával való közönségnek megpecsételője.

Szentséges Atyánk az, a ki a Pascendi enciklikájával az értelemnek és hitnek megadja a maga méltóságát és jogát, Vannak, akik a hullámzó érzelmek és vak ösztönök színvonálára akarják a hitet süllyeszteni. Mindenhez értelemmel akarunk közeledni; az egész világegyetem az értelemnek versenytere, melyben a föld mélyétől a napig mindent joga van bekalandozni. Értelem nélkül mincs cselekedeteinknek erkölcsei értéke; a heroikusnak látszó tett minden nagysága és szépsége szétfoszlik, ha nincs benne öntudat. Modernisták meg akarják fosztani a hitet egyik tényezőjétől az értelemtől. Tanításuk jogtalanság az ész ellen, melynek jogai vannak az Istennel szemben is. mert ő adta azokat; méltatlanság az Isten ellen, akihez az észbe oltott okság szétéphetetlen láncza is köti az embert; méltatlanság Jézus és a kinyilatkoztatás ellen, kihez és amelyhez, a hitelességnek jól felismert jegyei is vannak és nem a szívnek folytonosan változó érzelme. A szabad kutatás, a tudomány nevében támadták ezen enciklikákat, pedig ez, míg egyrészt fenntartja a Krisztusi tant szeptelen tisztaságában és nem dobja azt a hangulat szerint

irányuló érzelmek és divat szerint változó nézeteknek zsákmányul, másrészt biztosítja az ész jogát, melynek joga van a hitnél is keresni ennek észszerű okait.

Szentséges Atyánk életével és enciklikájával az Egyház alkotmányához és Jézusnak tanaihoz való hűség példáját nyújtja. Japánnak van egy híres tábornoka, Nodgi, * Port-Arthur elfoglalója, akire minden japán büszkeséggel és szeretettel gondol. A sok eredetiséggel dicsekvő Japán ezt a tábornokot tanítónak nevezte ki 8—10 éves gyermekek közé, abban a tudatban, hogy akinek eszéhez és vitézségéhez a Japán nemzetre oly fontos esemény fűződik, annak megjelenése az ártatlan apróságok közt a hazafiság legmeggyőzőbb szónoklata. Nézzünk mi hívők és papok Szentséges Atyánkra; Küzdött önmagával és az étellel; volt és van neki is emberi szíve; amely minden rostjával, véreinek minden cseppjével a földhöz van kötve. Volt ő ifjú pap, kinek érezni kellett, hogy a szenvedélyek sűrű és erős szövevényében mily nehéz az apostoli, a tiszta életű papnak, hívőnek a jellemét kialakítania. De most elmondhatja, hogy kiállotta a küzdelmet önmagával és az étellel, úgy, hogy mocsoktalan papi jellemmel lépett a pápai trónra. Mikor az Egyház iskolájában egy ily tanító ül a katedrán, aki nemcsak az aktákat írta alá, hanem az életben tevékeny pásztor volt, aki nemcsak tollal, hanem az éle-

* Un instituteur Japonais L' Echo de Paris nov. 7.

!! Feltűnő olcsó karácsonyi vásár !!

Barna Jenő

Nagyvárad, (Fő-utca) Rákóczi-út Weiszlovits ház.

Szövetek, Blous selymek,

Mosó barchetek, Szörme boák,

Csipkeszövetek Fehérneműek.

!! Minden cikkben meglepő olcsóságok !!

Kirakataim szíves

megtakintését kérem.

Telefon 241 sz.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

gunk feltételezni, hogy az uralkodó család tagjai érdekeink ellen tennének valamit.

Hódy Gyula: Haj, haj! (Derűtlenség).

Szterényi József: Rámutat arra, hogy az uralkodó család kezében levő részvények tizen-nyolc év óta 1 és fél százalékot jövedelmeztek csupán. Az hát inkább áldozat az uralkodó-család részéről, amikor ott elhelyezi.

Sümegi Vilmos: Mért nem helyezik el a pénzüket magyar vállalatoknál.

Szterényi József államtitkár: Biztosítom, hogy sok magyar iparvállalatban vesznek részt az uralkodóház tagjai. Szám szerint is felsorolhatnám azokat.

Hódy Gyulának a tengeri halászat tárgyában kijelenti, hogy az osztrák kormány vitássá tette ezt a dolgot.

A munkásbiztosításra vonatkozólag pedig az új tervezetből annyit ismertem, hogy a munkást sztrájk miatt felmondás nélkül nem lesz lehetséges elbocsátani. A munkásbiztosító pénztárak állítólagos deficitjeiről szó sincs. A szociáldemokrata pártnak célja az, hogy az ilyen dolgok kolputása által a kisiparosokat igazassa a kormány ellen. Kéri a költségvetés elfogadását.

Nagy Emil örvend a válasz meggyőző voltának és a költségvetést elfogadja.

Két órákor a tanácskozást az elnök délutánra halasztotta.

Délután.

Návay elnöklől.

Az ülés szavazattal kezdődik, melynek során a költségvetés első tételét elfogadják.

Kelemen Samu eltér a tárgytól, mire az elnök megvonja tőle a szót.

Sziklay Ottó és Lorkovits Iván az államvasutak tételénél szólalnak fel. A tételt elfogadják.

Ezután a többi tételt változatlanul fogadják el.

Következett a földmívelésügyi tárca.

Hannelsberg László elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Maniu Gyula a székelyföldi telepítéseknél szólal fel.

Kisebb felszólalások után Polónyi kéri a Házat, hogy beszédét ma mondhassa el.

A Ház a kérést teljesíti.

Fél nyolc órákor a tárgyalást az elnök

tével is írja az enciklikákat, akkor mi alattvalók, ezen dicsőséges harcot viselt vezértől csak tanulhatunk.

Aki Jézust leghivebben akarja megfesteni, annak az ő isteni fenségében a vonzó gyengédséget és fájdalmas férfiának vonásait művészi összhangban kell egyesíteni. Egy igaz papnak állásának erkölcsi nímbuszát a szerető gyöngédség és az apostoli élet buzgósgával, kell diszítani. Gyengédnek kell lennie, minden lelket, a gyermek ártatlan és gondtalan lelkétől a férfi, az agg, a kétségbeesett, a halálos ágyhoz szegzett emberéig meg kell érteni és benne az isteni érzelmek és gondolatok melódiját kell kelteni. De mindig lelkes apostolnak is kell lenni, ki férfibátorsággal tud és akar hitének harcossá és győztesé lenni. Gyengédnek kell lenni, anélkül, hogy megszűnnék férfi lenni; férfinak kell lenni, anélkül, hogy a lelkek iránt érzett gyengédségét elvesztené. Nézzünk a szentséges Atyánkra! Az ő nyugodt arcáról a tiszta multnak és jelennek tudata sugárzik felénk, de ha életét nézzük, láthatjuk, hogy őt az apostoli gondok fellege kísérte.

Azt hiszem, élete meggyőző bennünk arról, hogy az, akire az isteni gondviselés a tiszta szívvel fényt árasztott, az magánéletének tisztaságával, apostoli buzgalmánakkal tüzevel egyházi állásának díszére vált. A lelkünkben az isteni tekintélynek és a szepőtelen jellemnek erkölcsi hatása alatt állva, szívvel-lelélekkel törhetünk ki.

Tartsd meg Isten szent Atyánkat
Krisztusunk helytartóját!

(Vége.)

berekeszti — s több irat felolvasása után a mai ülés napirendjének megállapítása következett.

Az ülés 8 órákor ért véget.

A bihari képviselőválasztás.

Nadányi Károly körútja.

Egy napi szünet után tegnap folytatta Nadányi Károly, a bihari függetlenségi és 48-as párt hivatalos képviselőjelöltje programkörútját. Ezuttal öt berettyómenti községben mondotta el gazdag szociális programját, mely a szociálista izgatásokkal megdolgozott községekben nagy tetszésre talált és hódított.

A menet Biharról indult ki zászlósan, hosszú kocsisorral. A jelöltet útjában dr. Halász Lajos ugrai képviselő, Nadányi Gyula földbirtokos és Popity János kísérték.

Kügyöspusztán a népszerű jelölt látogatást tett Középsy Elemér földbirtokosnál, aki biztosította a jelöltet a kis község szavazó polgárainak támogatásáról.

Az első nagyobb állomás Biharfőlegyháza községe volt, melynek polgársága lobogó zászlók alatt hosszú kocsisorral elébe jött a jelöltnek. A Berettyó hidjánál történt a találkozás. Torda Gyula tekintélyes gazdaember üdvözölte a jelöltet és kérte fel a község meglátogatására.

A jelölt közvetlen szavakkal köszönte meg az üdvözlést és meghívást s ezzel bevonult a menet a község házára, amelynek a választókkal megtelt tanácstermében Fodor Árpád jegyző üdvözölte a jelöltet és kérte fel programja kifejtésére.

Nadányi Károly igazi szónoki lendülettel vázolta programját. Beszéde minden szavát azon élénk szeretet jellemezte, mellyel mindenha viseltetett a magyar föld hazaszerető, munkás, komoly népéhez. A lelkes éljenzés és zajos tetszésnyilvánítás, mely beszéde végén kitört, bizonyította, hogy a biharfőlegyházi választó polgárság zöme lelkes híve annak a függetlenségi lobogónak, mely Nadányi Károly nevét viseli.

A képviselőjelölt programbeszéde okozta hatást dr. Halász Lajos és Nadányi Gyula lelkes szavai is fokozták, mely kitörő lelkesedéssel emelkedett Popity János gyújtó hatású beszéde alatt. Szinte látni lehetett, mint szabadultak a lelkek fel annak a terrornak hatása alól, mellyel a szociálista jelölt érdekében a népet minden módon dolgozzák.

A félegyházi határozott siker után Vajdát látogatta meg a jelölt, hová a félegyháziak is elkísérték. Nagyon rokonszenvesen fogadták Nadányi Károlyt ebben a községben is, mely az utolsó emberig Nadányi híve.

Jákóhodos volt a harmadik község, mely a képviselőjelöltet lovasbandériummal fogadta a község határán. Nagy Bártint választópolgár üdvözölő szavai után bevonult a jelölt és kísérete a község háza udvarára, hol programbeszédét a jelölt igazán impozáns önérettel mondotta el, mely a szociálista érzésű suhanzok tervbe vett okvetetlenkedését csirájában benitotta meg.

Popity János itt is beszélt a néphez, hatalmas szónoki erővel és a megdöbbentő adatok tömegével igyekezővel beláttatni velük a szociáldemokrata álnok jelszavak és program hazugságait. A beszédnek nem is maradt el a hatása, mint a vert sereg lapultak meg a szociálisták, míg a függetlenségi jelölt hívei megerősödtek meggyőződésükben.

A jákóhodosiak kísérete mellett vonult át a jelölt Szalárdra és onnan Hegyközkovácsiba, ahol mindenütt a választók értelmes, komoly zöme csatlakozott Nadányi Károly hatalmas táborához.

A körút a legszebb sikerrel végződött és megakasztotta a további szociálista terrort, melynek számos hívét elhódította a függetlenségi lobogó.

Meg kell azonban vallanunk, hogy a szociálista jelöltnek erős a pártja, a függetlenségi tábora pedig — sajnos — megoszlik.

Az állami anyakönyvek. Az »Alkotmány« vasárnapi számában közölt felhívás, amelyben a néppárti képviselők Magyarország katolikusait felhívják az állami anyakönyvek aláírásának megtagadására, valóságos szenzációja a politikai világnak. Ez áll a politikai küzdelmek központjában, erről vitatkoznak a klubokban és cikkeznek az újságokban.

Az el nem vakultak természetesen belátják, hogy a néppárt akcióját egyenesen provokálta a kuriai ítélet, melyet Rozurek plébános ügyében hoztak. Polónyi Géza kereken kijelentette, hogy a kuria ítélete igazságtalan, Rakovszky István pedig megmagyarázta, hogyan jöhetett létre az igazságtalan ítélet? Az illető tanács elnöke Bernáth Géza szabadkőműves, a többi hat bíró közül pedig kettő kikeresztelkedett zsidó, négy református. A »Budapesti Hírlap«, ez az óvatos, igen elterjedt komoly lap amolyan se hideg, se meleg vezércikkben emlékezik meg a dolgról, annyit azonban kénytelen beismerni, hogy a kuriai ítélet nem felel meg a törvénynek. Ez súlyos kritika.

Természetes, hogy a héber zsurnálok tombolnak. Zsidó és szabadkőműves íródeákjaikká mérges vezércikkben öntik ki haragjukat. A »Pesti Hírlap« tehetetlen dühében olyan kijelentésre ragadtatja magát, amelyet csak éppen a birkatürelméről híres Magyarországon lehet büntetlenül megkockáztatni. Azt írja, hogy a néppárt akciója csak »az analfabéta katolikusoknak« imponál. Ez a pökhendi kijelentés jellemző a pöffeszkedő pénzeszsákokra; jó lesz leszegezni s most már csak azért is megmutatni, hogy tudunk és akarunk katolikusok lenni — a »Pesti Hírlap« engedelmé nélkül is.

Balkáni események.

Utrakeltek a magyar katonák.

Megindultak a csapatok Bosznia felé. Most már kétségtelen, hogy felsőbb helyeken is komolyabb szemüvegen keresztül nézik a balkáni események fejlődését. Veszélytől még ezideig nincs mit tartanunk, mert a jelenlegi felvonulás nem jelenti azt, hogy odaérkezésük után nyomban dörögnek az ágyuk és megkezdődik a harc. Mindazonáltal taktikai szempontból nem fölösleges már most jóelőre a megfelelő álláspontokat elfoglalni, nehogy később drága véren kellessen azokat megszerezni.

A tegnapi híradások mind a csapatok szállításáról szólnak. Bosznia fele gyorsan robogó vonatok szállítják már e héten a katonákat. Nagyváradról ma indul el a 3. ik zászlóalj teljes hadi felszereléssel Mostárba.

A katonai csapatok szállításáról és a mai balkáni eseményekről tudósításaink következők:

Miskolc, dec. 1. A 65-ik gyalogezred 4-ik zászlóalja parancsot kapott, hogy azonnal induljon utnak Boszniába. A zászlóalj 4 századból áll. A zászlóaljon kívül elindul Miskolcra a gépfegyver osztály,

Fiume, dec. 1. A Magyar és Horvát Tengerhajózási Társaság táviratot kapott, hogy e héten megfelelő hajókat tartson készletben. A hajókon 8000 katonát kell szállítani.

Budapest, dec. 1. A magyar államvasutak megfelelő vonalainak vezetőségei rendeleteket kaptak, hogy a teheráru forgalmat szüntessék be és úgy rendezkedjenek be, hogy a hét folyamán katonai szállításokra legyenek alkalmasak. A déli

vasutak szintén kaptak rendeletet. E rendelet értelmében ezek a vonatok katonai felszereléseket fognak szállítani. A teherforgalom itt is szünetel.

Bécs, dec. 1. Még nincs döntés, hogy Pallavicini őrgróf e hó 2-án elhagyja Konstantinápolyt. Fölöttes hatósága teljesen rábízta, hogy elhatározását a helyzet szerint maga állapítsa meg. Ha a nagykövet meggyőződést szerez, hogy a tárgyalások újra kezdésére kilátás van, úgy nem megy szabadságra. Ellentétes esetben nyomban Bécsbe érkezik, hogy átvegye a külügyminiszter utasításait.

A szerb hadsereg önkéntesei.

Berlin, dec. 1. (Saját tudósítónktól.) A Voss. Ztg. jelenti Pétervárról: A szerb követséget hetek óta az emberek százai ostromolják, kik mint önkéntesek felvétetni óhajtják magukat a szerb hadseregbe. Már több ezer legnagyobb részben munkanélküli embert vezettek be egy külön e célra szolgáló könyvbe. A jelentkezők egy része azonnali segílyt kér, melyet azonban nem fognak megkapni. Az emberek legnagyobb részét csak a nyomor, melyben élnek, indítja a jelentkezésre és fogalmuk nincs azokról az eseményekről, melyek a balkáni félszigeten végbemennek. A műveltebb osztályokból legfeljebb néhány száz ember jelentkezett a szerb követségen, köztük sok aktív és tartalékos tiszt.

Fellázadt munkások.

Ostrom az intéző lakása ellen.

A szocializmus rosszul magyarított eszméi ma már oda is behatottak és felforgatták az egyetértést, a szeretetet, ahol eddig a legszebb harmonia uralkodott. Ennek illusztrálására leglegényesebben szolgál a következő eset, mely tegnap történt a székellyhidi uradalomban.

A munkások fellázadtak s a gazdasági intézőt agyonakarták verni, mert az megszólitott egy munkást.

Az esetről székellyhidi tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap délután Szendrey Márton uradalmi intéző a gazdasági udvaron nagy lármát hallott s ennek okát megtudandó szobájából kiment. Az udvaron Szabó Zsigmond gazdasági munkással találkozott, aki megbotránkoztató módon káromkodott és kiabált.

A gazdasági intéző látva, hogy Szabó Zsigmond jókedve az alkohol tulságos élvezete következtében állott be, kérte őt, hogy menjen be lakására és aludja ki magát. Az intéző megjelenése csak fokozta Szabó indulatát s most már dühösen kezdte szidni az urakat és mindenkit, aki nem paraszt. A gazdasági intéző a durva hangra parancsolólag lépett fel és követelte, hogy Szabó menjen be szobájába, hogy kialudja magát vagy pedig hagyjon fel éktelen lármájával.

Szabó Zsigmond azonban tovább folytatta kiabálását, mire a gazdasági cselédek mind összegyűltek. A cselédek közül Horias József és Sándor Szabónak fogta pártját, mire Szabó felháborodva a nála lévő vasvillával a gazdasági intézőre támadt s azt fejbe ütötte. Szendrei az ütéstől kisebb sebet kapott s látva azt, hogy a cselédség nagy része ellene foglalt állást, lakásába futott, hogy a csendőrökért telefonáljon.

A cselédek élükön Szabó Zsigmonddal üldözni kezdték Szendreit és egészen a szobája ajtajáig kergették, miközben folyton kiáltozták:

— Üssétek agyon!

Szendreinek sikerült maga után az ajtót becsukni. A kint maradt cselédek döngetni kezdték a gyöngye ajtót s már-már be is török,

ha ekkorra oda nem érkezik egy két öregebb béres, akik Szendrei pártjára állottak és nyugalomra intették a munkásokat. Eközben megérkeztek a csendőrök is, akik a józanabb gondolkodású béressek segítségével a cselédeket megakadályozták abban, hogy Szendreit agyonverjék.

A vakmerő cselédek ellen a hatóság megindította az eljárást. A kolompásokat az uradalom elbocsátotta azonnal a munkából.

UJDONSÁGOK.

* **Uralkodónk jubileuma.** I. Ferencz József uralkodásának 60 ik évfordulóján nagy ünnepeket rendez a nagyvárad helyőrség is. Tegnap este katonazenével járták be a várost. A honvédhuszárok nyitották meg a menetet s így következett a többi ezredek képviselője. Ma reggel 7 órakor szintén kivonul a katonazenekar, ébresztővel járva be a várost. Részt vesznek a székellyhízi Te Deumon. Délben pedig nagy diszebédre gyűlnek össze a tisztek a tüzérszázárnyában és a huszároknál, mikor is a rangban legidősebb tisztek éltetik telköszöntőjükben a legelső katonát, a császárt, mialatt a tüzérség ágyulövésekkel hirdeti a nap jelentőségét.

* **A DMKE matinéja.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület matinéjának rendezői nagy ambícióval készülnek december hatodikára. A közreműködők naponként tartanak próbákat s mindegyik olyan számmal fog a közönség elé lépni, amilyen legjobban megfelel az ő egyéniségének. Batizfalvy Elza kedves énekszámait a próbák után ítélve egyik legnagyobb sikerét jelentik. Goson Gyula énekszámával szintén meglepetés lesz a közönségnek. A két énekszámot Lukács Béla ügyvédjelölt fogja zongorán kísérni, az ő zongorajátékáról fölösleges írunk, ismeri őt mindenki. Popity János a szavalók mestere közreműködésével nagyban hozzájárul a matiné színvonalának emeléséhez. Véssey Kálmán joghallgató és hírlapíró kartársunk melodramát ad elő. Az ő sikerét biztosítja kiváló kísérője Katona Ilonka, ki zongora virtuozitásával már több ízben beblzonyította tehetségének kiváló kvalitásait. Kassai Kálmán közreműködése szintén nagy közönséget fog vonzani. Dutka Ákos a kulturáról fog tartani felolvasást. A matiné a megyeháza nagytermében lesz megtartva vasárnap délelőtt 11 órakor. A matinéra meghívót nem fog kibocsátani, hanem e sorokon kívül plakátok útján értesíti a közönséget. A belépti díj 1 korona, második hely 60 fillér.

* **29000 korona póthitel.** Ra g a n y János városi főszámvévő tegnap terjesztette elő a város kezelési kimutatását, amely szerint a folyó évben eddig különféle rovatoknál 28898 kor. póthitel szükséges. Kifejti, hogy ez a póthittel tulajdonképpen csak időleges, mert csatornázási díjakban 28241 korona követelése van a városnak, amelyet azonban csak a csatornázási szabályrendelet jóváhagyása után lehet behajtani, javasolja a főszámvévő, hogy a szükséges póthittel, addig is, míg a csatornázási díjból megtérül, az 1 és fél millió kölcsönből fedezze a város.

* **Kincs István — apát.** A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy a király Kincs István községi plébánosnak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett, Vámosgyörgy melletti monostori címzetes apátságot adományozta. Ez a kitüntetés irodalmi körökben elsősorban kelt-

het örömet, mert tudvalevőleg Kincs István a magyar katolikus szépirodalomnak egyik legjelesebb képviselője, lapunknak is kezdet óta kedvelt tárcairója.

* **2% községi adóemelés.** Nagyvárad város tanácsa tegnap folytatta a jövő évi költségvetés előzetes tárgyalását s azt be is fejezte. A főszámvévő által készített javaslat szerint a jövő évi kiadás összesen 2.349,294 kor. 64 fillér lenne, ezzel szemben a bevétel oly összegben van előirányozva, hogy az 45 százalék közköltőt 2 százalékkal kell emelni, vagyis a jövő évi községi adó 47 százalék lenne, az iskolai, ipariskolai és óvodai pótdadók nélkül. Érdekes, hogy a folyó évre, 1908-ra 2.126,711 kor. 90 fillérben volt megállapítva, tehát a jövő évre már 222,482 kor. 74 fillérrel több kiadás lett előirányozva, mint a múlt évben. S hogy ennek dacára csak 2 százalék közköltő emelést javasol a főszámvévő, ezt a községi adó alapjául szolgáló állami adók rohamos emelkedése tette lehetővé. Az 1908. évben ugyanis 886,678 korona állami adó után vetették ki a községi adót, míg most az 1909. évre 1.002,568 korona állami adó szolgált alapul a községi adó kivételének. Az 1909. évi költségvetésben 1 százalék községi adónak 10,025 kor. 68 fillér állami adó szolgál alapul. Hogy milyen óriási fejlődésben van Nagyvárad város, azt élénken illusztrálja az a körülmény, hogy ezelőtt 7 évvel, 1902-ben 600.000 korona állami adó után vetették ki a városi adót, tehát ezen pár év alatt körülbelül 100 százalékkal emelkedett az állami adók összege. Jóllehet, hogy ennek egy részét az adók emelése eredményezte, de mégis a nagyobb részt a város fejlődése, az új üzletek, keresetforrások keletkezése idézte elő.

* **A gyermek nap gyűjtés eredménye.** Most jelent meg a hivatalos kimutató arról, hogy az 1908 évi gyermeknap gyűjtés Magyarországon mennyit eredményezett. E szerint összesen 276,743,33 kor. gyűlt össze, melyből Biharmegyére 10306 kor. 93 fillér esik. Ebből a legnagyobb összeget szolgáltatta Nagyvárad, ahol egymagában 4212 kor. 87 fillér jött össze. Utána a legnagyobb összeg folyt be Nagyszalonta községben, ahol 566 kor. 52 fill. folyt be, a legkisebb összeg 1—1 kor. pedig Biharmegye következő községeiben jött össze: Bogy, Kisszántó, Korbost, Monostorpályi, Pta-Talmács. Konstatáljuk, hogy Biharmegyében sokkal nagyobb összeg jött be, mint a szomszédos megyékben, amennyiben Hajdumegyében 5699 kor. 34 fillér. Szilágymegyében 1214 kor. 72 fillér, Kolozsmegyében 8883 kor. 91 fillér, Békésmegyében 4569 korona 14 fillér folyt be.

* **Az orvosok mozgalma.** Az orvosok helyzetének általános rendezése előtt állanak a törvényhatóságok. Az általános rendezés előtt most az Országos orvos szövetség terjedelmes memorandumot dolgozott ki s azt minden törvényhatóságnak megküldötte azzal a kéréssel, hogy a memorandum pontjai szerint foganatosítsák a rendezést. A memorandumban a szövetség kívánja, hogy az orvosi körök minél kisebb területen állapittassanak meg és ebből kifolyólag minél több orvosi állást rendszerezsítsenek. Az orvosok egyszersmind kérik azt is, hogy a látogatási díjakat is állapítsák meg és pedig 1 korona és 1 korona 50 fillérben. Az orvosok részére a lakás nagyságát is meghatározzák. E szerint a körorvos lakása négy szobából, fogadó és várószobából állana. A

lakás mellé még kertet is kér a szövetség. — Hogy ezek a kérések teljesítve is lesznek, az a jövő titka.

* **A tisztviselők lakbéré.** Az oly sokat emlegetett és oly sokféle kommentárral kísért tisztviselők lakbéré ez év folyamán még folyósítva lesz. A lakbérügygel legutóbb a »Pénzügyi közgazgatás« című szaklap foglalkozott. A lap értesülése mindenestre elfogadható már a leghitelesebb helyről kapott információk alapján jelent meg. A lap híradása szerint a lakbérügy a legközelebbi minisztertanács elé fog kerülni, s ez után azonnal megkezdődik a folyósítás. Ez pedig december hóból semmiesetre se fog kimenni, úgy hogy a tisztviselők karácsonyi ajándékul fogják kapni a lakbértöbbletet.

* **Az újjvárosi városatyaválasztás.** Tegnap döntött a függetlenségi párt által kiküldött jelölő-értekezlet *Széles* Lajos halálával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságra nézve. Altalában kiemelték, hogy mind a három jelölt: *Zboray* Gyula, *Sinka* László és *Kelen* Béla is alkalmas jelölt volna s hangsúlyozták azokat az értékes szolgáltatásokat is, amelyeket *Zboray* Gyula eddig a pártnak tett. Az ipar-testület azonban *Sinka* László jelölése mellett irt át a bizottsághoz, amely alapján az értekezlet szótöbbséggel *Sinka* Lászlót nyilvánította a függetlenségi párt hivatalos jelöltjének. A szavazás után *Szokoly* Tamás elnök felhívta a párttagokat, hogy a hivatalos jelölt mellett egyöntetűen, egy akarattal tömörüljenek.

A Lajos-asztaltársaság ma este értekezletet tart a választás ügyében s erre vonatkozólag a következő meghívó közlésére kért fel minket. A Lajos-asztaltársaság tagjait felkérjük, hogy kivételesen ma este 8 órakor Kispipa külön helyiségében a városatyaválasztás ügyében megjelenni sziveskedjenek.

Az intéző-bizottság.

* **A közegészségügy november havában.** Dr *Baróthy* Ákos városi főorvos tegnap előterjesztette a Nagyvárad város november havi közegészségügyi viszonyaira vonatkozó adatokat. E szerint november hónapban a közegészségügyi állapot általánosságban jó volt, de az előző hónapéhoz viszonyítva, kedvezőtlen. A hurutos, lobbos bántalmak sűrűn fordultak elő s meghalt ezekben a kórokban 21 egyén. Vörheny 8 esetben, 1 halálzással, hasi hagymáz 10 esetben, 2 halálzással, kanyaró 5 esetben, roncsoló toroklob 5 esetben fordult elő, halálzás nélkül. A gyermekkorházban 166 bejáró és 60 bentlakó, a járványkorházban pedig 9 beteg ápolatott. Novemberben született 121 gyermek, elhalt 119 egyén.

* **A Fehér kereszt ülése.** A nagyvárad Fehér kereszt egyesület választmánya szombaton, december 5-én délután 5 órakor ülést tart a városaházban.

* **Az ügyvédi kamara nagyvárad kiküldöttjei.** Az országos gyám- és nyugdíj intézet évenként tartandó közgyűlésére minden ügyvédi kamara 3—3 tagot választ. A nagyvárad ügyvédi kamara legutóbb tartott közgyűlésén a budapesti közgyűlés tagjaiul *Hlatky* Endrét, dr *Berkovits* Ferencet és *Schweiger* Edét választotta meg.

* **A Gyermekbarát egyesület választmányi ülése.** A Gyermekbarát egyesület választmánya tegnap délután *Glacz* Antal főispán elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a napközi otthon felügyelőjévé *Kemény* Franciskát választották meg. Majd a narancsestélyre vonatkozólag a helyarákat állapították meg. Az estélyre szóló jegyeket *Sebő* Imre kereskedésében lehet előjegyeztetni.

* **Szélhámos kovácssegéd.** Tegnap délután *Singer* Regina, *Salamon* József, *Altmann* Zsigmond és *Reisz* Henrik szatócsok és gyümölcs-árusokhoz beállított egy alacsony termetű, barna képű fiatal ember és mérték-hitelesítőnek mondván magát, szigorúan megvizsgált minden mérleget, majd távozásakor mérték-hitelesítési díjat követelt, mert beérte 40, sőt 20 fillérrel is, fizettek is neki. Mégis gyanus lévén a dolog, a rendőrséghez fordultak a károsultak. A nyomozás során a rendőrség megállapította, hogy az illető szélhámos *Kerekes* László facér kovácssegéd volt, ki hónapok óta lakás- és foglalkozás nélkül csavarog. Elfogatása iránt intézkedett a rendőrség.

* **Találtak egy bélyegzőt.** Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen, I. e. 7. számú szobában.

* **Verekedés.** Tegnap este 8 óra tájt az Aradi-úton levő *Csáki* féle vendéglőben *Sándor* Péter festősegéd és 7 társa, valamint *Farkas* Zsiga, öcsöce *János* és *Benkő* Imre szekeresek, végül *Gábor* János hentes segéd összekülböztek, majd két pártra szakadván, hatalmas verekedést rögtönöztek. A verekedés során *Hüle* György a vendéglős hetese is közbelépett békítőleg. A parázs háboru *Gábor* és *Hüle* megsérülésével végződött. *Gábor* fején, *Hüle* pedig balkarján sérült meg. A segélyül hívott rendőrség megjelenése annyira lehűtötte a forrongó kedélyeket, hogy az imént még dühös harcfélek hirtelen eloszlottak.

* **Szenzáció.** Dörgő tapssal és éljenzéssel honorálta a közönség vasárnap délelőtt a házieredünk ujonnan szerződötett szárnykürtöse által előadott solo-számait a »Pannonia« éttermében. Mondhatjuk, hogy a zenekar ezen új tagja oly tökéletes művészettel kezeli ezt a másképpen nem rokonszenvesnek nevezhető hangszert, hogy előadott solo-számait teljesen elűntek a sablonos és elcsépelett vendéglői produkcióktól. De dicséretet érdemel a kísérő zenekar, valamint annak ügyes és ambicionált vezetője is fáradszaktalan buzgalmukért. Azt pedig már feleslegesnek tartjuk, hogy *Czipóth* vendéglőst dicsérjük, mert ezt megteszi maga a közönség.

x **Karácsonyi vásár.** Mivel raktárom nagyobbítására előnyös vásárlást eszközöltem, azon kedvező helyzetbe vagyok, hogy kivált a karácsonyi alkalmi mindenféle órák, — arany és ezüst ékszerek árait leszállíthatam. Ezen körülmény által tisztelt vevőimet bárkinél is olcsóbb ár mellett tudom kiszolgálni. Miért is kérem a n. é. közönség minél számosabb látogatását. *Szilágyi Géza* órák ékszerész, Rákóczi-ut, Orsolya-zárda épületben.

* **Borsalino őszi kalap ujdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Csókkirály.
Csütörtök: Utolsó szerelem.
Péntek: Szerencse fia.
Szombat: Tatárjárás.
Vasárnap: d. u. Böregér, este: Szerencse malac.

Szerencsemalac. Vasárnap este zajos és meleg sikerrel ígérkezik a színházi előadás. *Eyler* Ödön új operettjének, a Szerencsemalacnak premieren tölti be a jövő hét első estélyének színházi óráit. Erről a darabról azt írja a színházi hivatalos jelentés, hogy az ének, tánc és zene közben leperdülő történet kissé pajkos, de szerfőltöt kacagató és a mi tő, — nagyon izléses. Bárki is végig élvezheti. A színházi gárda legkedveltebb és legjobb tagjai fognak egymással vetekedni, oly nagy kedvvel és komoly készülődéssel tanulgatják szerepeiket. Vasárnap délután a Böregér kerül színre, — első-rangu előadással.

MULATSÁG.

Naptár.

Január 8. Jogász kolon-estély.
Január 22. Jogász kolon-estély.

Hangverseny Berettyóújfaluban.

A berettyóújfalusi róm. kath. hitközségnek hangversenye, mely az Oroszlán-szálló termében volt megtartva, fényesen sikerült. A szépen díszített terem igen nagy számú előkelő közönség töltötte meg, tanúságul a vallásfelekezeti békének és egyetértésnek.

A hangversenyt dr *Habókay* Béláné szül. *Géczy* Irén urnő nyitotta meg azzal a tökéletes zongorajátékkal, melyről nemcsak Berettyóújfaluban, hanem itt Nagyváradon is igen előnyösen ismert, hol nem egy hangversenyen tűnt fel és nyert elismerést.

Utána dr *Némethy* Gyula th. tanár műtörneti értekezését olvasta fel dr *Fernbach* Dezső »A herpályi csonkatorony«-ról, melyet közölni fogunk lapunkban.

Harmadik és kilencedik számát a gazdag műsornak *Alexander* Lajosné és leánya *Margitka*, az ismert nevű nagyvárad kis művésznő fellépése szolgáltatta. Ismert neve vonzotta a közönség jelentékeny részét megjelenésre s minden szemtanu elragadtatva szemlélte a kis művésznő ügyes táncát, hallotta kellemes énekét s figyelte az ügyes mimikát, mely az éneket kísérte, valamint a legnagyobb elismeréssel adózott az édesanya művészi tökéletes zongorajátékáért.

Dicsérettel kell megemlékeznünk a melodramáról is, melynek zongora kíséretében a már említett dr *Habókay* Béláné urnő remekelt s játéka mellett ügyesen szavalta dr *Kádár* Jenőné a nehéz előadásu, gyors menetű szöveget, melyet kellemesen kísért *Szunyogh* Barnabás diszkrét hegedűjátéka. Mindjárt utána saját szerzeményű verseit adta elő nevezett *Szunyogh* Barnabás. *Lyr* alkotásai igen nagy hatást tettek a közönségre, mely szép reményeket fűz ilyen kezdet után a fiatal költő jövőjéhez.

Hasonlóan mély hatást tett *Lobermayer* Gyula bassus sólója, ki mozart »Varázs fuvalájából a főpap imájiát« adta elő, *Fernbach* Jánosnak kiváló zongora kísérete mellett. Ugyancsak nevezett *Lobermayer* ur még egy számot adott, mikor kuruc dalokat énekelt *Czuczor* Vince tárogatója mellett. Kritikául örömmel közöljük a b. ujjfalusi helyi lapnak a »Sárréti Lapok«-nak sajnálkozását, hogy ennyi művészi erő és tökéletesség egy számba szorított, mikor mind a kettőt, úgy a tárogatót, mint az énekest külön lett volna méltó élveznünk.

Magával ragadta teljesen a közönséget ifj.

Fernbach János ur vigmonológja, ki Ujjfalunak szaktekintélye e téren. Ezuttal saját szerzeményét adta elő; mint ragadta ki családja köréből, megszokott életrendjéből, majd hivatalából is hozta örült hírébe az annexió, s az esetleges szerb-osztrák-magyar konfliktus. Az előadás ép oly közvetlen volt, amily szépen volt kidolgozva a tartalom.

TANÜGY.

A »Népnevelési Közlöny« legújabb (nov. 30.) száma Bodnár János szerkesztésében a megszokott élénk, gazdag tartalommal jelent meg. A lap élén Balogh Károly is méltatja a Biharmegyei Népnevelési Egyesület szabadiskolájának működését, amelyet az egész megyére kiterjeszt az egyesület. A hivatalos részben a nagyváradi szabad iskola előadásainak sorrendjét közli. Farkas Etelka igen tanulságos cikkben foglalkozik a leánynevelés kérdésével, míg a Krónika rovatban »Bűnügyi nevelés« cím alatt a szerkesztő ir nagyon megszivlelendő cikket arról, hogy Nick Carter füzetes vállalat mily erkölcsi rombolást visz véghez ugy a felnőtteknél, mint a serdülő gyermekeknél. Az apróságok között a Társadalomtudományi Társaság nagyváradi fiókjának előadásáról a következő igaz és jellemző sorokat közli:

Tevődések a Szabad-Lyceumban. A Társadalomtudományi Társaság nagyváradi fiókja kéthetenként igen értékes előadás sorozatot kezdett meg a művelt közönség tudásának gyarapítása céljából az elmúlt esztendőben városunkban. Az első előadások határozottan nagyon tanulságosak voltak, később azonban ellaposodott a dolog s vastag tévedések, nem akarjuk ugy mondani, hogy ferditések csuszak be a hétfő esteli disszertációkba. Megesett pl. az a kis tévedés egyik előadó urral, hogy a Mária Terézia fiait így mutatta be a hallgatóságnak: Lipót és Ferenc. Megesett egy másikkal, hogy Zrinyi Miklóst, a szigetvári hőst, le közönséges kalandorozta. Megesett az is, hogy az egyik előadó ur azt a kijelentést tette, hogy a vérszerződés nem eredeti magyar gondolat, mert az angol-szászok a közös prédát nemcsak egymás között, hanem a kutyájukkal is megosztják. És megesett most legutóbb, hogy Harkányi Ede ur az ismert nevű szociológus olyan készületlenül állott egy intelligens város publikuma elé, amilyen egy korteskörutban kifáradt képviselőjelöltnek is szégyenére válnék. Ötlet-szerűen beszélt minderről, ami eszébe jutott, csak arról nem, amiről egynehányan hallani akartunk: a szociológiáról nem szóltott egy árva szót sem, következetesen keresztülvezetve előadásában a tévedések egész láncolatát. Így pl. azt mondta a többek között, hogy Magyarországon 1848 ban még nem volt egyetlen egy tanítóképző intézet sem, holott már a Mária Terézia korában, tehát csaknem 100 évvel előbb képeztek ki tanítókat főlelemi tanodákban való tanításra a budai, kolozsvári debreceni és a pozsonyi tanítóképző intézetekben. Kérjük a társadalomtudományi társaság vezetőségét, ne járassa le végképp ezeket a hétfő délutánokat és követelje meg az előadó uraktól, hogy elkészülve és lehetőleg pozitív adatokkal elindulva álljanak a közönség elé, vagy pedig írják ki az ajtó fölé, hogy »férfiaknak tilos a bemenet«. Ezzel nem a nőket akarjuk sérteni, ellenkezőleg megóvni kívánjuk őket a tudatos félrevezetéstől s attól, hogy megingassák lelkiükben azt a tudást, amelyet mi belecsepegtettünk. Elvégre egy magyar nőnek jól kell tudnia legalább a magyar történelmet. Csodálkozunk az újságokon is, amelyek elnézik és agyonhallgatják az ilyen erős eltévelyedéseket is. Elvégre mindennek van határa, még a vendégszeretnek is, különösen ha az illető a vendégjogot nem respektálja.

TÁVIRATOK.

A pápa beteg.

Róma, december 1. A pápa hőmérséklete ma reggel 37.9 fok volt. A pápa ágyban van. Általános állapota nagyon kielégítő, de az orvosok nagy óvatosságot ajánlanak neki. Ő szentsége állapotára való tekintettel az audienciákat is beszüntette.

Összeütközött vonatok.

Zágráb, dec. 1. Tegnap este Nagy-Goriza mellett két tehervonat összeütközött. A vonat személyzetéből 1 ember meghalt s ketten súlyosan megsebesültek. Ma délelőtt a zágrábi vasuti állomás előtt egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Utasok közül sokan részint súlyosan, részint könnyebben megsérültek. Hir szerint egy utas meg is halt.

Roosevelt életveszélyben.

London, dec. 1. A Daily Chronicle washingtoni jelentése szerint Roosevelt elnököt tegnap, mikor éppen egy utcán ment keresztül, egy száguldó automobil elkapta és elütötte. Az elnök jelentéktelen zúzódásokat szenvedett.

Bosszuálló munkások.

Trencsén, dec. 1. A napokban Csaca és Trencsén-Rahó közt a nyílt országuton Tauszig zaniskófalvi birtokos kocsisát morva munkások arra kérték, hogy vegye fel podgyászukat. A kocsi tul volt terhelve, a kocsis a kérést nem teljesíthette. Efeletti bosszujukban a munkások megtámadták a kocsis és mély sebet ütve fején, elmenekültek. Arra menő emberek találták meg a kocsis hulláját és a község házára szállították. A tetteseket elfogták. A kocsis özvegyet és öt árva hagyott hátra.

Pusztító köd.

Páris, dec. 1. Sűrű köd következtében a közúti forgalom megszakadt. Rendőrök fáklyákkal gondoskodnak a forgalom biztonságáról. Több baleset történt. Egy ember a közúti kocsi alá került és meghalt. Sevresben két vonat összeütközött. Öt utas megsebesült. Párisban egy lakodalmas kocsi felborult, miáltal négy ember életét veszítette.

Amnesztia Kinában.

Peking, dec. 1. Az amnesztiaira vonatkozó rendeletet december 2-án hirdetik ki. A rendelet tartalmazza a már ismerttetett reform-programm szentesítését és nem tartalmaz célzásokat a politikának az új regimben való megváltozását illetőleg. A rendelet husz szakaszra oszlik. Hosszu évi szolgálat számára a szokásos jutalmazást helyezi kilátásba. Megtagadja az amnesztiát tíz fő bűnért, amihez mint 11-ik lázító egyének befogadása járul hozzá. E határozatból kitűnik, hogy az azelőtt száműzött reformerek helyzetét a rendelet nem javítja meg.

NYILTTÉR.

A becses lapjának f. évi 143. számában megjelent »Kedélyes mulató« cikke vonatkozólag kijelentem, hogy az általam jelzett főpincér urat nem volt szándékomban megsérteni, mivel pedig ezen

ügy köztünk békeséges uton elintéztetett s így a megírott cikknek minden egyes pontját visszavonom és ezuttal kérek tőle bocsánatot.

Egy közismert vendéglős.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 30.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Dr. VUCSKICS GYULA.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város részére 1909. évre szükséges 869 kb. jég beszállításának biztosítása céljából f. évi dec. hó 15-én d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árverést fogok tartani.

Ajánlatot szóval vagy írásban a köbméterenkénti egységár felajánlása mellett lehet tenni, mely egységárban a jég termelési, vágási, felrakási, beszállítási, lerakási, beüzemi és beraktározási költségei is bentfoglaltatnak, úgy, hogy vállalkozó a teljesen beraktározott jégért a köbméterenkénti egységárnál többet semmiféle címen nem követelhet a várostól.

Szöbeli ajánlattevő az árlejtési feltételeket annak elismerésével, hogy azokat ismeri s magukra neve kötelezőknek elfogadják, az árlejtés megkezdése előtt aláírni kötelesek, — zárt ajánlatot tevő pedig ezen körülményt ajánlatukban kötelesek világosan kitenni.

Bánatpénzül százszáz koroba teendő le, mely összeget szöbeli ajánlattevő az árlejtés megkezdése előtt kötelesek alulírott kezéhez lefizetni, zárt ajánlatot tevők részéről pedig az ajánlatához mellékelendők.

Zárt ajánlatok csak a fent kitett határidőig adhatók be.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. dec. hó 1-én.

Komlóssy József,
gazdasági tanácsnok.

DENT GLOVES **ÉS** **FOWNES GLOVES**

A VILÁG
LEGJOBB
KEZTYÜI
KAHATÓK.

PEAFF **CZÉGNÉL**

Az elli ujdonságok már megérkeztek!!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és zsebkendők különlegességek, női berliner, gyapju és selyem kendők, és escharpok. — Schrolli féle sítók és vásznak paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellékek, béliés árak!

Kézimunkák és minden hozzávalók !! FELTÜNŐ OLCSÓ ARAK !!

KLEPFER ALBERT

— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRUÁZÁBAN. —
Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.
:: TELEFON 703. ::

A nagy-piac téri 60 sz. házban egy **üzlethelyiség** minden órán **KIADÓ**. Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 4. szám.

Magyar királyi államvasutak.

311042—T. IV.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a soron kívüli szállítás iránt, az üzletszabályzat 55. §. (3.) illetve 55. §. (2.) pontjának alkalmazására és a rakodási idő leszállítására vonatkozólag 1908. évi augusztus hóban 210,663—908. sz. alatt közzétett hirdetményét kereskedelemügyi m. kir. Minister ur Ó Nagyméltóságának f. f. évi 97908—908. sz. rendeletével adott felhatalmazása alapján f. évi november hó 29-ik napjától kezdve hatályon kívül helyezte és ugyancsak 1908. évi november hó 29-től kezdődő érvényességgel a szövegben némileg megváltoztatott következő hirdetményt bocsátotta ki:

Magyar királyi államvasutak.

311042—908.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi 61864., illetve 97908—III—3. sz. engedélye alapján

f. évi november hó 29 től kezdve visszavonásig

1. az üzletszabályzat 56. §. (4) pontja, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba, valamint általában az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívülre rendelt gabona-szállítmányok és örlemények soron kívül fognak továbbítani;

2. a magyar bel (Fiumét kivéve) és az osztrák, valamint a bosnyák-hercegovinai vasutakkal való forgalomban a kocsirakomány teherárúkra (az élő állatokat, a friss húst, a friss gyümölcsöt, a friss főzeléket és a tojás küldeményeket kivéve) nézve a felvétel és szállítási határidő iránt az üzletszabályzat 55. §. (3.) pontja vétetik alkalmazásba;

3. az üzletszabályzat- és díjszabásokban meghatározott be, illetve kirakási idő az üzletszab. 69. §. (7) pontja alapján 9 nappali órára szállítatik le.

További mihez tartásul tudatjuk egyben, hogy gabona, örlemények, élő állatok, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojási küldemények kivételével az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívülre rendelt egyéb oly kocsirakományú teher-szállítmányok, melyeknek elfuvarozása azonnal nem eszközölhető, a nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) pontja alapján a magyar korona területén érvényes üzletszabályzat 55. §. (2.) pontjában foglaltaknak megfelelőleg csak a lehető elszállításig való ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el.

Budapest, 1908. November hó.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A megállapított 9 nappali óra a közönségre tett raktári szolgálati órák kezdetétől tennék annak megszakitás nélküli befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számítottatik.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. — TELEFON 180.

Gazdálkodóknak gépolaj továbbá zsir, kátrány stb. Vidéki kereskedőknek cipőkrém, parkett fényezőmáz, Emke lakkok stb. vételénél legnagyobb árendedmények.

Magy. kir. államvasutak Igazgatósága.

319011—F. IV.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a folyó évben is intézkedés történt az iránt, hogy a morzsolt új (friss) tengeri akár zsákokban, akár ömlesztett állapotban (a larinfusa) kerül eladásra, f. évi október hó 30-tól kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban 1909. évi február hó végéig az élőállatok, friss hús, a friss gyümölcs, a friss főzelék és a tojás küldemények kivételével az üzletszabályzat 56. §. 4. bekezdése alapján sorrenden kívül minden egyéb kocsirakomány teherárú és gabona-szállítmánynak előtt, de az új (friss) tengeri feladásának sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíttassék el.

Amennyiben a befuvarozás alkalmával a berakásra nem állana azonnal kncsi rendelkezésre, a morzsolt új (friss) tengeri az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazása mellett átvétetik mindaddig, a míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik.

Árufelvételi korlátozás esetén azokra a vonalrészekre nézve felvételi korlátozás áll fenn, a morzsolt friss (új) tengeri sem vehető fel.

Budapest, 1908. évi november hó 27-én.

Az Igazgatóság.

Belépési felhívás a Polgári takarékos és segélyszövetkezet 14-ik évtársulatába.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet 1909. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át vagyis 1911 év végéig tart. Mindenki tetszésszámban szeritien jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenkint 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik s mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerülthaszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések daczára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 4% részét 6% os kamattal mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai chequelapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiradási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1909. január 1-től kezdődő 14-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

A Polgári Takarékos s Segélyszövetkezet igazgatósága.

Az évtársulatok befizetésével vasárnap kivételével a hét bár melyik napján eszközölhetők.

PFAFF CZÉG VADÁSZ KÜLÖNLEGESSÉGEI MEGÉRKEZTEK

Gőzmosóda vegytisztítógyár

— Nagyvárad, Gilányi-utca. —

Mos, vasal s vegyileg tisztít

Mindennemű fehérneműek mosását a legnagyobb pontossággal eszközöljük. — A vegytisztítóban női és férfi-ruhák, blousok, függönyök, szőnyegek a legszakszerűbben lesznek elkészítve.

A ruhák el- és hazaszállítását saját

kocsijainkkal eszközöljük.

Vidéki és városi telefon szám 398

Megnyitak a Fekete Sas nagyszálloda éttermei.

Nagyvárad valóságos látványosságát képezi a Fekete Sas éttermei és földalatti (souterrain) vendéglőhelyiségei. Pazar fény közepette a legmodernebb berendezés biztosítja a kitünő kényelmet ezen helyiségekben.

Kitünő magyar és francia konyha, kiváló bel és külföldi borok, Diéher féle dupla márciusi sör.

Társas étkezések céljára a legalkalmasabb helyiségek állanak rendelkezésre. Valóban méltán rászolgál ezen helyiség és annak fáradságot nem kimélő bérlője BENRÁD ALBERT arra, hogy a nagyközönség őt pártfogásban részesítse.

Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

Belépési felhívás

a **Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet**

II. évtársulatába.

A második évtársulat 1909. január hó 1-én kezdődik és tagjait három éven át üzletrészenként 1 korona befizetésére kötelezi.

Három hónapon át történt befizetés után amennyiben a részletek pontosan be lettek tartva az összeg $\frac{1}{3}$ részét a betevők kölcsön vehetik.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetésével, mellet a Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleki-u. 10.) üzlethelyiségében s a körözött aláírási ivenként történik.

A heti egy koronás üzletrészeket minden helybeli szövetkezeti tag lakására küldött, óvadékkal bíró pénzbeszedő szolgálja be.

A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseiket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

Tüzifát

legolcsóbb napi áron házakhoz
:: szállítanak ::

Weiszberger és Társa
tüzifa kereskedők.

Megrendelő iroda: **Stein Lajos**
Nagyvárad, Fő-utca Nyíri ház.

Fatelepe: Várad-Velence. — Telefon: 688.

MOSKOVITS FARKAS és Társa

cipő és csizmagyár. Császári és királyi közös hadsereg szerződéses szállítók.

■ ■ ■

Nagyvárad.

■ ■ ■

Fiókküzetek:

Nagyvárad, Rákóczi ut Bazar épület.
Kizárólag finom különlegességek.

Nagyvárad, Kossuth-utca Gyár épület.
Finom és közönséges lábbelik.

Budapest, Rákóczi-ut 64. Budapest,
Andrássy-ut 17. Pécs, Király-utca 7
Petrozsény, Főtér. Sarajevo Rudolf-u. 10.

Eredeti Gyári szabott árak!!!

BELÉPÉSI FELHÍVÁS.

A „Biharmegyei Korona Takarékos és Hitelszövetkezet“

1909. ÉVI JANUÁR HÓ 1-ÉN ÚJ ÉVTÁRSULATOT
KEZD, MELY 1911. DECEMBER VÉGÉIG TART.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis legalább 1 koronának heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg három év leteltével, kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek készpénzben fizettetik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan olcsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége a „Biharmegyei Takarékpénztár“ I. emeleti üzlethelyiségében van, Nagyváradon, Kossuth Lajos-utca 3. szám alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten lévő váltóüzletben már a mai naptól kezdve elfogadtatnak, melyek mielőbbi eszközzésére felkérjük a szövetkezet tagjait, valamint az újonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1908. november hó.

534 1-16

A „BIHARMEGYEI KORONA TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZET“ IGAZGATÓSÁGA:

Dr. Wallner Ödön
Schwartz Ferenc

Fleischhackker Gyula

Pekanovits Imre

Weinberger Jakab

Kész-gyászruhák
:: raktáron. ::

Női kosztümök és
:: blousok. ::

Wéber Testvérek

■ kész női és gyermek ruha áruhaza Nagyváradon. ■

==== Rákóczi-ut Bémer-tér sarkán. ====

Nagyvárad és Biharmegye legnagyobb kész női
és gyermekruha áruhaza **Wéber Testvérek.**

NAGY VÁLASZTÉK!

Kész leányka ruhák és kabátkák, kész
női pongyolák, aljak és fehérneműek olcsó
bevásárlási forrás. ===

TELEFON 684.

Wéber Testvérek

Bémer-tér.

Megrendelések 2 nap
- alatt készülnek. -

Mérték utáni megren-
delések elfogadtatnak.

